

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Δευτέρα, 3 Ιουλίου 2023

Κείμενο 1

Το πρόβλημα του ελεύθερου χρόνου και η επίλυσή του

[...] Υπολογίζεται ότι η καλπάζουσα τεχνική πρόοδος με τη βοήθεια της «κυβερνητικής» δεν θ' αργήσει να επιτρέψει στις ευημερούσες χώρες την καθιέρωση των 40 ωρών εργασίας την εβδομάδα (με δύο ολόκληρες ημέρες ανάπαυσης), και σε λίγο των 32 ωρών (με τρεις ολόκληρες ημέρες ανάπαυσης) για όλους ανεξαιρέτα τους εργαζόμενους. Αντί όμως να εορτάσουν το γεγονός, οι κοινωνιολόγοι μας τρέμουν για τις συνέπειες που μπορεί να έχει, στην ατομική και στη συλλογική ζωή, ένας τόσος μακρός χρόνος αργίας. Πώς θα τον χρησιμοποιήσει άραγε ο άνθρωπος του μέλλοντος; Τι θα κάνει; Θα κοιμάται περισσότερο; θα γυμνάζεται περισσότερο; θα διασκεδάζει περισσότερο; Και πώς θα διασκεδάζει; Θα πίνει και θα χαρτοπαίζει, θα χορεύει και θα ακολασταίνει¹ τις μακρές ώρες του Σαββάτου; Ή θα τρέχει ξέφρενος² με το αυτοκίνητο του σε δάση και βουνά, δήθεν για περίπατο, αλλά πραγματικά για να γυρίσει στο σπίτι του τσακισμένος από την κούραση και να βρει αμέσως τον ύπνο που θα έχει αρχίσει να του γίνεται δύσκολος; Τότε όμως μήπως θα είναι συμφερότερο, και για τον ίδιο και τον πολιτισμό της χώρας του, να μη μένει καθόλου αργός παρά να εργάζεται και τις έξι μέρες της εβδομάδας αναπαυόμενος μόνο την έβδομη κατά το παράδειγμα του Υψίστου;

Τη λύση, κατά τη γνώμη μου, θα δώσει στο πρόβλημα μόνο η μεγαλύτερη μόρφωση του λαού σε συνδυασμό με τη δικαιότερη οργάνωση της κοινωνίας. Εάν μορφωθεί αληθινά ο άνθρωπος, θα φωτισθεί το πνεύμα και θα λεπτυνθεί³ η ευαισθησία του, και έτσι θα αποκτήσει μέτρα αυστηρότερα για να κρίνει και τους άλλους και τον εαυτό του· και εάν οργανωθεί με δικαιοσύνη η κοινωνία όπου ζει, θα σεβαστεί και θα τιμήσει και τους άλλους και τον εαυτό του. Τότε δεν θα έχουμε λόγο ν' ανησυχήσουμε για το πώς θα διαθέσει το χρόνο της αργίας του, όσο μακρός κι αν είναι· ας τον αφήσουμε ελεύθερο και εκείνος ασφαλώς θα τον καλύψει με ευχαρίστηση και σωφροσύνη. Εάν όμως μείνει άξεστος και αγροίκος, εκτεθειμένος στην πλεονεξία και στην περιφρόνηση εκείνων που θα τον κυβερνούν με τους ψυχρούς ηλεκτρονικούς εγκεφάλους των, η μακρά ανάπαυση, με τις ευκαιρίες που θα του προσφέρει, θα τον εκβαρβαρώσει, και θα γίνει δυστυχέστερος βυθίζοντας μαζί του στην εξαθλίωση και όλους τους άλλους.

Ε. Π. Παπανούτσος, «Πρακτική Φιλοσοφία»

¹ ακολασταίνω: ασελγώ, οργιάζω

² ξέφρενος: που γίνεται με υπερβολικά γρήγορο ρυθμό, έξαλλος

³ λεπτύνομαι: καλλιεργούμαι, εξευγενίζομαι

Κείμενο 2

Η ψυχαγωγία δεν είναι «φυγή» αλλά ανάγκη

Στις μέρες μας, παρά το γεγονός ότι η τεχνολογία έχει αυξήσει θεωρητικά τον ελεύθερο χρόνο του ανθρώπου, οι εντατικοί ρυθμοί ζωής τον έχουν συρρικνώσει. Γι' αυτό ο άνθρωπος αναζητά τρόπους εκτόνωσης, σπαταλά τον ελεύθερο χρόνο του ανεύθυνα, καταφεύγει στη διασκέδαση και όχι στην ψυχαγωγία.

Η ψυχαγωγία ορίζεται ως η δημιουργική και επωφελής απασχόληση του ανθρώπου κατά τη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου του. Δεν είναι μορφή εκτόνωσης, όπως η διασκέδαση, αλλά σκοπεύει στην καλλιέργεια και ξεκούραση και αποτελεί βασική ανάγκη για το άτομο.

Οι σύγχρονοι και εξοντωτικοί ρυθμοί ζωής προκαλούν την πλήξη και την κόπωση στον άνθρωπο. Μέσα από την ψυχαγωγία το άτομο αποφορτίζεται από την ένταση της καθημερινότητας, ενώ καταπολεμά και την ανία. Επίσης απαλλάσσεται από το άγχος της εργασίας, του φορτωμένου με άλλες υποχρεώσεις προγράμματος όπως οι εξωσχολικές δραστηριότητες για τους μαθητές ή οι οικογενειακές υποχρεώσεις. Γενικά, αναζητώντας τρόπους ψυχαγωγίας ο άνθρωπος αποδιδράσκει από την πεζή καθημερινή ρουτίνα.

Επιπλέον η ψυχαγωγία ευθύνεται για την πνευματική καλλιέργεια του ανθρώπου. Του δίνει τη δυνατότητα να διευρύνει τους ορίζοντές του και τις γνώσεις του, ενώ ανακαλύπτει και εξασκεί ταλέντα και ιδιαίτερες κλίσεις. Επιπρόσθετα επιτυγχάνεται η μόρφωση, η καλλιέργεια αξιών όπως η συνεργασία και η ισότητα μέσα από δραστηριότητες όπως η ομαδική άθληση, η συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις, ενώ ενισχύεται και η επικοινωνία μεταξύ των συμμετεχόντων.

Για να επιτευχθούν όλα τα παραπάνω επιβάλλεται η σωστή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Η ευθύνη βαραινεί τον ίδιο τον άνθρωπο ο οποίος καλείται να επιλέξει ανάμεσα σε τρόπους εκτόνωσης ή νόθης ψυχαγωγίας και δημιουργικής απασχόλησης.

Η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου επιτυγχάνεται με την ενασχόληση με δραστηριότητες που αποσκοπούν αφενός στην πνευματική εγρήγορση αφετέρου στην ανάπαυση. Συγκεκριμένα η ενασχόληση με κάποιο άθλημα αποτελεί τρόπο ξεκούρασης αλλά ταυτόχρονα καλλιεργεί κλίσεις ή ικανότητες και απαλλάσσει από την πλήξη. Με τη συστηματική άθληση εκτός από τα σωματικά οφέλη που προσφέρονται, διδάσκονται αξίες όπως η συνεργασία, η ευγενής άμιλλα και καταπολεμάται ο εγωισμός.

Η ενασχόληση με κάθε μορφή τέχνης αποτελεί έναν πρόσθετο τρόπο δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου. Η ανάγνωση βιβλίων, η παρακολούθηση ποιοτικών θεαμάτων θεάτρου, κινηματογράφου ή μουσικής εξευγενίζουν το πνεύμα, διευρύνουν τους πνευματικούς ορίζοντες του ατόμου. Επιπλέον τα ταξίδια φέρνουν τα άτομα σε επαφή με διαφορετικούς πολιτισμούς και κουλτούρες, αναπτύσσουν το πνεύμα της οικουμενικής συνείδησης.

Συμπερασματικά, η «γνήσια» ψυχαγωγία προβάλλει σήμερα ως ανάγκη. Είναι απαραίτητη για τον άνθρωπο λόγω των εξοντωτικών ρυθμών ζωής. Ο ελεύθερος χρόνος πρέπει να αναλώνεται σε δημιουργικές δραστηριότητες που τέρπουν, ψυχαγωγούν και διδάσκουν και όχι σε δραστηριότητες που τον βοηθούν σε φυγή από την πραγματικότητα. Γιατί η φυγή δεν είναι θέση. Είναι άρνηση.

Μιχάλης Τζανάτος, Κείμενο από την ιστοσελίδα <https://schoolpress.sch.gr>

Κείμενο 3

Βρες χρόνο (απόσπασμα)

Βρες χρόνο για δουλειά -αυτό είναι το τίμημα της επιτυχίας.

Βρες χρόνο για σκέψη -αυτό είναι η πηγή της δύναμης.

Βρες χρόνο για παιχνίδι -αυτό είναι το μυστικό της αιώνιας νιότης.

Βρες χρόνο για διάβασμα -αυτό είναι το θεμέλιο της γνώσης.

Βρες χρόνο να είσαι φιλικός -αυτός είναι ο δρόμος προς την ευτυχία.

Βρες χρόνο για όνειρα -αυτά θα τραβήξουν το όχημά σου ως τ' αστέρια.

Βρες χρόνο ν' αγαπάς και ν' αγαπιέσαι -αυτό είναι το προνόμιο των Θεών.

Βρες χρόνο να κοιτάς ολόγυρά σου -είναι πολύ σύντομη η μέρα για να'σαι εγωιστής.

Βρες χρόνο να γελάς -αυτό είναι η μουσική της ψυχής.

Βρες χρόνο να είσαι παιδί -για να νιώθεις αυθεντικά ανθρώπινος.

Απόσπασμα ιρλανδικής προσευχής

A1. Να γράψετε περιληπτικά (50-70 λέξεις) τα χαρακτηριστικά της ψυχαγωγίας σύμφωνα με τις απόψεις του συντάκτη του Κειμένου 2.

Μονάδες 20

B1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων ως «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» με βάση τα **Κείμενα 1 και 2**.

Μονάδες 15

α. Στο **Κείμενο 1** αναφέρεται ότι η ανάπτυξη της τεχνολογίας θα μειώσει τις ώρες εργασίες σε όλες τις χώρες του κόσμου.

β. Με βάση το **Κείμενο 1** χωρίς καλλιέργεια ο ελεύθερος χρόνος αντί να ωφελεί, θα βλάψει τον άνθρωπο.

γ. Σύμφωνα με τον συντάκτη του **Κειμένου 2** η ψυχαγωγία ταυτίζεται με τη διασκέδαση.

δ. Ο συντάκτης του **Κειμένου 2** υποστηρίζει ότι η ψυχαγωγία έχει μορφωτικό περιεχόμενο.

ε. Ο ελεύθερος χρόνος με βάση το **Κείμενο 2** πρέπει να αξιοποιείται κυρίως με ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

B2. α. Στη δεύτερη παράγραφο του **Κειμένου 2** «Η ψυχαγωγία ορίζεται... για το άτομο» χρησιμοποιείται ο ορισμός ως τρόπος ανάπτυξης. Ποια είναι η έννοια που ορίζεται και γιατί ο συντάκτης επέλεξε τον συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης; (μον. 5)

β. Πώς συνδέεται νοηματικά η τρίτη με την τέταρτη παράγραφο του **Κειμένου 2** «Οι σύγχρονοι και εξοντωτικοί ρυθμοί ζωής... η επικοινωνία μεταξύ των συμμετεχόντων»; Να εξηγήσετε σύντομα τη νοηματική τους σχέση. (μον. 5)

Μονάδες 10

B3. α. Ο συγγραφέας του **Κειμένου 1** χρησιμοποιεί διαδοχικά ερωτήματα στην πρώτη παράγραφο. Ποια αντίδραση προκαλούν στον αναγνώστη; (μον. 5)

β. Να εντοπίσετε στο **Κείμενο 2** πέντε παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας. Τι επιτυγχάνει ο συντάκτης με αυτή τη γλωσσική επιλογή; (μον. 5)

Μονάδες 10

Γ.1. Ποιο βασικό θέμα θεωρείτε ότι τίθεται στο ποίημα; Να απαντήσετε αξιοποιώντας τρεις διαφορετικούς κειμενικούς δείκτες. Συμφωνείτε ή όχι με τις απόψεις του ποιητικού υποκειμένου; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

Δ1. Σε εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο σας με αφορμή τη λήξη της σχολικής χρονιάς και την έναρξη των θερινών διακοπών ως εκπρόσωπος της τάξης σας να αναφερθείτε στην ομιλία σας:

α. στους τρόπους με τους οποίους οι νέοι διαχειρίζονται τον ελεύθερο/προσωπικό χρόνο τους

β. στους φορείς που μπορούν να βοηθήσουν τους νέους να τον αξιοποιήσουν εποικοδομητικά (350-400 λέξεις).

Μονάδες 30

Καλή επιτυχία!!!